

ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

Система освіти в сучасних умовах зазнала принципових змін. Інформаційну систему освіти змінила система розвиваюча. Але традиційна форма та методи підготовки фахівців не відповідають цим змінам. Тому великого значення набуває впровадження в навчальний процес сучасних технологій та активних методів навчання.

Використання таких підходів можливе як при наданні теоретичного матеріалу (проведення проблемних лекцій, лекцій-бесід, дискусій, мозкового штурму, методу асоціацій та ін.), так і під час практичних занять та виконання студентами самостійної роботи.

Прикладами навчання за участю слухачів можуть бути: дискусійні групи; конкурентні групи; групи з виконанням ролей або імітацією; семінари; ситуаційні вправи; комп'ютеризовані навчальні курси; мозковий штурм; групи вирішення проблем.

Використання активних методів навчання сприяє активному отриманню студентами нових навичок на підставі пристосування їх до власних потреб і життєвих ситуацій. З великим ентузіазмом сприймають слухачі пропозиції розглянути будь-яке питання на власному конкретному прикладі. В результаті вони мають можливість не тільки отримати певні знання, а також одразу використовують їх для вирішення власних проблем.

Перевага активних методів навчання полягає в тому, що їхнє використання дає можливість:

- активізувати пізнавальну діяльність студентів;
- використовувати їх власний досвід, а також обмінюватися досвідом один з одним;
- використовувати змагальні заходи у навчанні;
- внаслідок спільної діяльності покращити процес засвоєння отриманих знань та збільшити ефективність процесу навчання.

Усі ці позитивні аспекти навчання за допомогою активних методів не повинні скласти ілюзію того, що ця діяльність не має проблем.

Треба пам'ятати, що люди ставляться досить критично до життя та інших людей, з недовірою відносяться до незвичних прийомів та пропозицій, не завжди повністю усвідомлюють вла-

сні побажання та очікування. Внаслідок цього певна частина тих, хто навчається, особливо на початку цього процесу, може проявляти пасивність, низьку зацікавленість та навіть протистояти викладачеві.

Для запобігання такого протистояння, для забезпечення позитивної взаємодії у навчанні та взаєморозуміння викладачу необхідно вміти застосовувати різні педагогічні прийоми та методи.

Велике значення має вміння організувати діалог у навчанні, сприяти формуванню позитивного соціально-психологічного клімату у навчальній групі, налагодити постійний зворотній зв'язок із слухачами.

Таким чином до викладача висуваються дуже високі вимоги. Він має бути не лише гарним фахівцем у будь-якій конкретній галузі (або науковому напрямку), йому потрібно мати великий саме викладацький досвід, вміти працювати з людьми, володіти комунікативними та викладацькими технологіями, мати позитивний власний імідж. Викладач повинен усвідомлювати переваги активних методів навчання, мати бажання, а також вміння використовувати їх в навчальному процесі. А відтак постає проблема підготовки саме таких викладачів в межах закладів вищої спеціальної освіти та постійного самовдосконалення вже працюючих викладачів.

Використання активних методів навчання потребує певного матеріально-технічного забезпечення, відсутність якого може бути великою перешкодою у проведенні занять.

Наступна важлива проблема впровадження активних методів навчання пов'язана з системою перевірки теоретичних знань та оцінюванням знань і роботи студентів. Як свідчить досвід багатьох викладачів, групові методи роботи не завжди дають можливість достатньо контролювати та оцінювати діяльність кожного студента. Розв'язання цих проблем можливе завдяки впровадженню індивідуальних самостійних завдань та проведенню тестового контролю з кожної теми курсу. Крім того, у викладанні важливо вміти поєднувати як традиційні, так й активні методи навчання.

Адекватна оцінка діяльності та знань студентів, а в результаті і мотивація цієї діяльності може здійснюватися у рейтинговій формі, яка надає можливість враховувати при оцінюванні не лише теоретичні знання, а головне — активність, систематичність та результативність роботи студентів протягом усього періоду навчання. Це має дуже велике значення, бо саме ці знання, що отримані поступово і систематично, формують особистість людини і фахівця, складають власний досвід та залишаються на довгий час.